

ارزیابی و تحلیل روند سوانح ریلی در کشورهای آمریکا، کانادا و ایران

محمودرضا کی منش^۱، صابر کیه بادرودی^۲، پگاه جعفری حقیقت پور^۳، محمد گلی^۴

- ۱- استادیار و عضو هیئت علمی، راه و ترابری، دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال
- ۲- دانشجوی دکتری تخصصی، راه و ترابری، دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال
- ۳- دانشجوی دکتری تخصصی، راه و ترابری، مدرس دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال
- ۴- دانش آموخته کارشناسی ارشد، راه و ترابری، دانشگاه شهید چمران اهواز

badroodi.phd@gmail.com

خلاصه

رخداد سوانح در راه آهن در دنیای امروزه اجتناب ناپذیر بوده و بسیاری از عواملی که باعث ایجاد آن می گردد شناخته شده و قابل پیشگیری هستند که به بررسی آنها پرداخته شده است. برای کاهش تعداد سوانح و تغییرات روند آن، می بایست حرکتی فزاینده و همه جانبه در جهت ایمن سازی در کل شبکه ریلی صورت گیرد که تحلیل دقیق سوانح و بررسی و مشخص کردن علل وقوع آنها از ابتدایی ترین و در عین حال مهمترین بخش اقدامات ایمن سازی محسوب می شود. در این مقاله با بررسی آماری انواع سوانح ریلی و علل آنها، نتایجی که بیانگر وضعیت موجود ایمنی صنعت حمل و نقل ریلی ایران می باشد، بیان شده است. با مقایسه شاخص ها مشاهده می شود که در اکثر موارد تفاوت فاحشی میان شاخص های مربوط به ایران و شاخص های مربوط به دو کشور آمریکا و کانادا وجود دارد. این مسئله نشان می دهد که شرایط فعلی ایران از نظر ایمنی مطلوب نبوده و لذا باید بر روی کاهش تعداد سوانح و همچنین کاهش خسارات ناشی از وقوع آنها اقدامات موثری صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: سوانح ریلی، ایمن سازی، حمل و نقل ریلی.

۱. مقدمه

سوانح در ایران با تعاریف بین المللی متفاوت است و این امر مهمترین دلیل برای میسر نبودن مقایسه دقیق و تطبیقی تعداد سوانح ریلی کشور ایران با سایر کشورها می باشد، با این حال مقایسه ای انجام گرفته است که با وجود اینکه کاملا تطبیقی نیست اما نشان دهنده مشکلات زیادی در حمل و نقل ریلی کشورمان است. راه آهن ایران به عنوان یکی از اعضای اتحادیه بین المللی راه آهن جهان، یکی از مهمترین شبکه های راه آهن منطقه خاورمیانه محسوب می گردد. با بررسی های صورت گرفته مشاهده می گردد که وضعیت خطوط و امکانات ریلی ایران نسبت به سایر کشورها در یک وضعیت متوسط و نه چندان بالا قرار دارد. هرچند که نسبت به امکانات ریلی کشورهای پیشرفته ای مانند آمریکا، کانادا، روسیه، چین، فرانسه در رده پایین بوده و با کاستی هایی روبرو می باشد ولی در مقایسه با بسیاری از کشورهای دیگر حتی توسعه یافته و صنعتی نظیر اتریش، کره جنوبی، دانمارک به لحاظ آمار و ارقام بهتر است [۱]. با توجه به بررسی های صورت گرفته در مورد سوانح ریلی کشورهای آمریکا و کانادا، مقایسه تطبیقی این کشورها با راه آهن ایران، می تواند راهگشای بسیاری از مشکلات موجود باشد. در مورد مشخصات عمومی شبکه ریلی این کشورها می توان به طور خلاصه گفت که شبکه ریلی

^۱ استادیار و عضو هیئت علمی، راه و ترابری، دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال

^۲ دانشجوی دکتری تخصصی، راه و ترابری، دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال

^۳ دانشجوی دکتری تخصصی، راه و ترابری، مدرس دانشگاه پیام نور واحد تهران شمال

^۴ دانش آموخته کارشناسی ارشد، راه و ترابری، دانشگاه شهید چمران اهواز